

19	pomoč pri umivanju zob in ustne votline	1x dnevno	4
20	umivanje zobne proteze in posodice za protezo	1x dnevno	3
21	pomoč pri striženju nohtov	3x mesečno oziroma 1x na 10 dni	2
22	bitje	2x tedensko	3
23	striženje las	4x letno	1
24	pomoč* pri uporabi in menjavi inkontinenčnih pripomočkov	1x dnevno 2x dnevno 3x dnevno 4x dnevno 5x dnevno	1 2 3 4 5
25	pomoč pri posedanju na nočno posodo v postelji	1x do 3x dnevno	4
26	pomoč pri posedanju na sobno stranišče ali WC in čiščenje sobnih stranišč	1x do 3x dnevno	4
27	praznjenje in čiščenje urinskih steklenic ter nočnih posod	1x do 3x dnevno	2
28	pomoč pri menjavi osebne perila, oblačenju, slačenju, obuvanju in sezuvanju	1x dnevno 2x dnevno	2 4
29	pomoč pri oblačenju elastičnih nogavic	1x dnevno	4
30	nameščanje ortopedskih pripomočkov (slušni aparat, očesna proteza, protetika)	1x dnevno	3
Gibanje			
31	pomoč pri posedanju na invalidski voziček in z invalidskega vozička ter transfer do prostorov DT, FTH, AMB ...	1x dnevno	3
32	pomoč pri obračanju v postelji	do 6 x dnevno	6
33	pomoč pri vstajanju	1x dnevno 2x dnevno	2 4
34	spremljanje uporabnika na aktivnosti znotraj doma	4x mesečno	2
Drugo			
35	dobava inkontinenčnih pripomočkov	redno	1
36	prinašanje zdravil iz lekarne in potrjevanje kartice zdravstvenega zavarovanja	po potrebi	1
37	odziv na nenujni klic	1x dnevno	1
38	priprava na specialistične preglede	po potrebi	1
		Skupaj:	

* pomoč vključuje pripravo prostora, pripravo materiala, oskrbo materiala; vzpodbujanje, pomoč in izvedbo ali samo vzpodbujanje, samo pomoč, samo izvedbo

8. člen

Dodaten obseg oskrbe oziroma storitev

Dodaten obseg oskrbe oziroma storitve se zaračunava v skladu s prvim in drugim odstavkom 28. člena ter prvim odstavkom 33. člena pravilnika o metodologiji.

Dodaten obseg oskrbe oziroma storitev lahko na željo uporabnikov oziroma svojcev vključuje vse storitve posamezne vrste oskrbe, navedene v 3. in 4. členu teh podrobnejših standardov.

Možnost koriščenja dodatnega obsega oskrbe oziroma storitev se opredeli v dogovoru o trajanju, vrsti in načinu zagotavljanja storitve institucionalnega varstva, naroči na predpisnem obrazcu, evidentira v evidencah dodatnega obsega oskrb oziroma storitev in zaračuna v skladu z veljavnim cenikom.

9. člen

O vseh izvedenih vrstah oskrbe in dodatnega obsega oskrbe oziroma storitev izvajalci vodijo evidenco za vsakega uporabnika. Evidenca je podlaga za uvrščanje uporabnikov v posamezne vrste oskrbe in za zaračunavanje oskrbe.

Dodatni obseg oskrbe oziroma storitev se vedno evidentira in navaja ločeno od vrste oskrbe, ki se izvaja za uporabnika. Ločeno se evidentira tudi na izstavljenem računu.

Evidenca storitev se lahko vodi računalniško, vendar tako, da je na zahtevo vedno mogoče pristojnemu nadzornemu organu ali uporabniku predložiti pisno poročilo o izvedenih storitvah.

Cene oskrbe in storitev se oblikujejo v skladu s pravilnikom o metodologiji.

KONČNA DOLOČBA

10. člen

Ti podrobnejši standardi začnejo veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0072-17/2022-5

Ljubljana, dne 4. julija 2022

EVA 2022-2611-0044

Mag. Melita Zorec
predsednica upravnega odbora
Skupnosti socialnih zavodov Slovenije

2399. Podrobnejši standardi za izvajanje posameznih vrst oskrbe in kriteriji za določitev vrst oskrbe glede na potrebe uporabnikov storitve za področje institucionalnega varstva v posebnih socialnovarstvenih zavodih

Na podlagi 4. točke 68.b člena Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16 in 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17 in 54/17, 46/19, 28/19 in 189/20 – ZFRO), in 8. člena Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev (Uradni

list RS, št. 45/10, 28/11, 104/11, 111/13, 102/15, 76/17, 54/19, 81/19, 203/21 in 54/22) je Upravni odbor Skupnosti socialnih zavodov Slovenije 11. 11. 2021 sprejel

PODROBNEJŠE STANDARDE za izvajanje posameznih vrst oskrbe in kriterije za določitev vrst oskrbe glede na potrebe uporabnikov storitve za področje institucionalnega varstva v posebnih socialnovarstvenih zavodih

1. člen

Institucionalno varstvo

Institucionalno varstvo je oblika obravnave v zavodu, drugi družini ali drugi organizirani obliki, ki upravičencem nadomešča, dopolnjuje ali zagotavlja funkcijo doma ali lastne družine.

Obsega osnovno oskrbo in socialno oskrbo (v nadaljnjem besedilu: oskrba) v skladu s Pravilnikom o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev (Uradni list RS, št. 45/10, 28/11, 104/11, 111/13, 102/15, 76/17, 54/19, 81/19, 203/21 in 54/22; v nadaljnjem besedilu: pravilnik o standardih) ter zdravstveno varstvo po predpisih s področja zdravstva.

Posebne oblike varstva so namenjene ohranjanju in razvoju samostojnosti, razvoju socialnih odnosov, delovni okupaciji, korekciji in terapiji motenj, aktivnemu preživljanju prostega časa ter reševanju osebnih in socialnih stisk.

Vodenje obsega oblikovanje, izvajanje in spremljanje individualnih programov, kontaktiranje in sodelovanje s posameznikom ter svojci, sodelovanje z drugimi institucijami in strokovnimi sodelavci ter organizacijo priložnostnih dejavnosti.

Podrobnejši standardi za izvajanje posameznih vrst oskrbe in kriteriji za določitev vrst oskrbe glede na potrebe uporabnikov storitve za področje institucionalnega varstva v posebnih socialnovarstvenih zavodih (v nadaljnjem besedilu: podrobnejši kriteriji za uvrščanje uporabnikov v posamezne vrste oskrbe) se uporabljajo za vse izvajalce, ki izvajajo storitev institucionalnega varstva v posebnih socialnovarstvenih zavodih.

2. člen

Upravičenci do storitve so odrasle osebe, ki imajo pravico do bivanja v posebnih socialnovarstvenih zavodih, z različnimi starostnimi, vedenjskimi, razvojnimi, kombiniranimi oziroma ostalimi zdravstvenimi težavami (v nadaljnjem besedilu: upravičenci).

Storitev se izvaja v skladu s točko c) 8. člena pravilnika o standardih. Storitve se med seboj razlikujejo po obsegu in zahtevnosti izvajanja opravil pomoči upravičencu pri vsakdanjih življenjskih opravilih.

Poleg oskrbe, ki je opredeljena v posameznih vrstah oskrbe, lahko upravičenci uporabljajo tudi dodaten obseg oskrbe in dodatne storitve, v skladu s pravilnikom o standardih.

Izvajalci cen oskrbe zaradi nadstandardnega bivalnega prostora zaračunajo v skladu s 27. in 33. členom Pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev (Uradni list RS, št. 87/06, 127/06, 8/07, 51/08, 5/09, in 6/12; v nadaljnjem besedilu: pravilnik o metodologiji).

3. člen

Posebno varstvo in oskrba sta namenjena upravičencem z zahtevnejšimi dolgotrajnimi težavami v duševnem razvoju, ki imajo blago, zmerno, težjo ali težko motnjo.

Posebno varstvo in oskrba sta namenjena tudi upravičencem, z zahtevnejšimi dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in zaradi starostne demence in sorodnih stanj potrebujejo delno ali popolno osebo pomoč in nadzor.

Pri osebah s težavami v duševnem zdravju gre za osebe s kroničnimi duševnimi boleznimi, mednje štejemo vse psihotične motnje: shizofrenijo, razpoloženske in shizoafektivne motnje, organske duševne motnje in psihotične motnje kot posledica uživanja psihoaktivnih snovi. Za večino teh stanj so značilni

izguba stika z realnostjo, motnje mišljenja, čustvovanja in vedenja, kar se odraža v napačnem doživljanju realnosti, sebe in okolja. Pri opisanih so še osebe z motnjami osebnosti, pri katerih so ob psihopatoloških doživljanjih še težave posameznika v funkcionalnem odnosu do svojega okolja.

Posebno varstvo in oskrba na varovanem oddelku sta namenjena osebam, ki izpolnjujejo pogoje za sprejem v posebni socialnovarstveni zavod in ki so nameščeni na varovane oddelke na podlagi Zakona o duševnem zdravju (Uradni list RS, št. 77/08, 46/15 – odl. US in 44/19 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZDZdr), kjer so zaradi svojih potreb deležni posebne zaščite in varstva ter s tem povezanega povečanega obsega storitev socialne oskrbe.

4. člen

OSNOVNA OSKRBA

Osnovna oskrba zajema bivanje, organiziranje prehrane, tehnično oskrbo in prevoz.

Bivanje se organizira v opremljenih in vzdrževanih sobah, z ustrezno uravnavano temperaturo. Sobe so eno-, dvo- ali triposteljne. Vključuje zagotavljanje sanitarnih prostorov, prostorov za osebno higieno, skupnih prostorov ter prostorov za izvajanje programov. Bivanje zajema tudi čiščenje bivalnih prostorov in pranje, čiščenje ter vzdrževanje oblačil ter osebnega in skupnega perila.

Organiziranje prehrane zajema nabavo, pripravo in ustrezno postrežbo (tudi razrezane, sesekljane in pasirane) celodnevne, starosti in zdravstvenemu stanju primerne hrane in napitkov.

Tehnična oskrba je organizirana dejavnost za zagotavljanje tehničnih pogojev za optimalno izvajanje institucionalnega varstva ter vključuje naloge vzdrževanja opreme, prostorov, objekta in okolice.

Prevozi vključujejo organizacijo in izvedbo prevozov v zvezi z uveljavljanjem zakonsko določenih pravic in obveznosti v nujnih primerih za vse upravičence.

5. člen

Osnovna oskrba je v skladu s točko b) 8. člena pravilnika o standardih razdeljena na 8 skupin upravičencev:

- oskrba C1: odrasle osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju,
- oskrba C2: odrasle osebe z zmerno motnjo v duševnem razvoju;
- oskrba C3: odrasle osebe s težjo motnjo v duševnem razvoju;
- oskrba C4: odrasle osebe s težko motnjo v duševnem razvoju;
- oskrba C5: odrasle osebe z več motnjami, ki imajo hkrati več primanjkljajev, ovir oziroma motenj (odrasli z motnjo v duševnem razvoju, osebnostnimi motnjami, gibalnimi in senzornimi oviranostmi ter s poškodbami glave, težavami v duševnem zdravju);
- oskrba C6: osebe s težjo ali težko obliko gibalne ali senzorne oviranosti, ki niso sposobne samostojnega življenja;
- oskrba C7: odrasle osebe z napredovano kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja, ki so bile v preteklosti sprejete v poseben socialnovarstveni zavod na podlagi oskrbe od C1 do C6;
- oskrba C8: osebe nameščene s sklepom sodišča na varovane oddelke, gre za osebe s težavami v duševnem zdravju, osebe z več motnjami (težave v duševnem razvoju in dolgotrajne težave v duševnem zdravju) in za osebe, ki zaradi posledic upada kognitivnih funkcij potrebujejo delno ali popolno pomoč in nadzor.

Na podlagi pravilnika o metodologiji se upravičenci razvrstijo v posamezno oskrbo, ki je primerna njihovemu socialnemu in zdravstvenemu stanju, ki temelji na njihovi sposobnosti samostojnega uravnavanja in kontrole lastnega življenja ter obsegu podpore osebja pri zagotavljanju vseh življenjskih aktivnosti za optimalno sprejemanje sebe in okolja. Pri tem se

upoštevata tudi samostojnost upravičenca in intenzivnost vključevanja osebja.

6. člen

Oskrba I (C1)

V kategorijo oskrbe I so razvrščene odrasle osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju – predvsem z blagimi motnjami v duševnem zdravju (sklop motenj po MKB-10; šifre od F00–F59), ki za obvladovanje zahtev vsakdanjega življenja potrebujejo spodbudo, sicer pa so v vseh segmentih življenja samostojni:

- so orientirani v kraju, času, prostoru in osebnostno,
- so čustveno stabilni, realni, kritični,
- so samostojni pri hranjenju, oblačenju in higieni,
- imajo ohranjene medsebojne komunikacijske sposobnosti,
- svoje težave rešujejo na konstruktiven način,
- so sposobni oziroma pripravljeni sodelovati in niso v konfliktu s samim s seboj in okoljem.

Storitev v tej vrsti oskrbe se izvaja za upravičence iz prejšnjega odstavka, ki so delno še samostojni pri gibanju z občasno inkontinenco oziroma za uporabnike z zgodnjo stopnjo demence. Upravičenci potrebujejo pomoč druge osebe zaradi sprememb stanja, zaradi katerih ne morejo več samostojno zadovoljevati osnovnih življenjskih potreb.

Upravičenci iz prvega odstavka tega člena so pri izvajanju temeljnih življenjskih aktivnostih in dnevnih opravilih občasno odvisni od pomoči druge osebe. Pomoč oziroma vodenje je potrebno zlasti na področju vzdrževanja osebne higiene, ravnanja z denarjem in razvoju socialnih odnosov. Potrebno je tudi vzgojno oziroma psiho-edukativno delo prepoznavanja in obvladovanja simptomov duševne motnje.

Upravičenci pogosto potrebujejo kontinuirano spremljanje psihičnega stanja in nadzor nad jemanjem zdravil.

7. člen

Oskrba II (C2)

V kategorijo oskrbe II so razvrščene odrasle osebe z zmerno motnjo v duševnem razvoju (blaga, zmerna MDR), pri katerih so lahko prisotne osebnostne motnje. Ti upravičenci potrebujejo za obvladovanje zahtev vsakdanjega življenja podporo s strani strokovnega osebja in na nekaterih področjih življenja tudi strukturirane programe:

- so delno kritični in realni, sposobni zadovoljive medsebojne komunikacije z zaposlenimi, s svojci in sostanovlci,
- potrebujejo pomoč, spodbudo in navodila pri izvajanju dnevnih aktivnosti ter pri osnovnih življenjskih potrebah,
- so delno orientirani v času, kraju, prostoru in osebnostno,
- delno odvisni od neposredne osebne pomoči in nadzora,
- podporo potrebujejo pri reševanju osebnih stisk.

Upravičenci iz prejšnjega odstavka so pri izvajanju temeljnih življenjskih aktivnosti in dnevnih opravilih ves čas delno odvisni od pomoči druge osebe. Oskrba obsega posebno varstvo in pomoč stanovalcem pri opravljanju vseh življenjskih potreb in aktivnosti.

Oskrba II se izvaja za upravičence iz prvega odstavka tega člena, ki so delno še samostojni pri gibanju ali niso več gibljivi in so zaradi fizičnih oziroma psihičnih težav, delno ali v celoti ves čas odvisni od pomoči druge osebe pri izvajanju večine osnovnih življenjskih potreb, ker se niti ob osebnih prizadevanjih in ob pomoči ortopedskih pripomočkov ne morejo samostojno gibati, hraniti, oblačiti in slačiti, se obuvati in sezuvati, skrbeti za osebno higieno, kakor tudi ne opravljati drugih življenjskih opravil, nujno potrebnih za življenje.

Upravičenci iz prvega odstavka tega člena imajo posamezne sposobnosti različno razvite (pri učenju osvojijo osnove branja, pisanja in računanja, pri drugih dejavnostih kot so gibalne, likovne in glasbene pa lahko dosežejo več). Sposobni so sodelovati v enostavnem razgovoru in razumejo navodila. Uporabljajo lahko tudi nadomestno komunikacijo. Svoje potrebe in

želje znajo izražati. Pri skrbi zase zmorejo preprosta opravila, sicer pa potrebujejo vodenje in različne stopnje pomoči vse življenje. Sposobni so se usposobiti za enostavna praktična dela, vendar se praviloma ne morejo usposobiti za povsem neodvisno socialno življenje.

8. člen

Oskrba III (C3)

V kategorijo oskrbe III so razvrščene odrasle osebe z motnjami v duševnem razvoju (blaga, zmerna, težja MDR), pri katerih so prisotne težje senzorne motnje (motnje vida in sluha), ki se lahko usposobijo za najosnovnejša opravila in pri skrbi zase pogosto potrebujejo pomoč drugih:

- potrebujejo pomoč pri izvajanju dnevnih aktivnosti,
- so nekritični, nerealni in niso sposobni zadovoljive medsebojne komunikacije z zaposlenimi in s sostanovlci,
- delno razumejo preprosta navodila,
- ob individualni spodbudi, pomoči in vodenju sodelujejo oziroma so pripravljeno sodelovati pri enostavnih aktivnostih v okviru delovne terapije,
- potrebujejo stalni trening socialnih veščin,
- delna orientiranost v času, kraju in ožjem življenjskem prostoru,
- so neorientirani v širšem življenjskem okolju prostoru – potrebno je spremstvo,
- ne zmorejo samostojno urejati svojih zadev.

Upravičenci iz prejšnjega odstavka se lahko usposobijo za najosnovnejša opravila. Pri skrbi zase pogosto potrebujejo pomoč drugih. Razumejo osnovna sporočila in se nanje odzivajo. Orientirajo se v ožjem okolju, vendar pri tem potrebujejo varstvo. Upravičenci imajo lahko težave v gibanju in druge motnje. Imajo kognitivni upad s pogosto ali trajno zmanjšano sposobnostjo razumevanja in presoje, težko sledijo daljšim pogovorom, težje dojemajo simbolno izražanje, ne morejo samostojno urejati finančnih zadev, samostojno potovati in imajo težave z orientacijo v prostoru in času.

Oskrba III obsega posebno varstvo in pomoč pri opravljanju vseh življenjskih potreb in aktivnosti.

Storitev v oskrbi III poleg osnovne in socialne oskrbe vključuje še spodbujanje k ohranjanju pridobljenih kognitivnih in psihosocialnih spretnosti (spodbujanje k samostojnosti), preprečevanje socialne izključenosti z organiziranim druženjem ter vključevanje v organizirane skupinske ali individualne aktivnosti, ki jih upravičenci še zmorejo, stalen nadzor – osebno spremljanje in varovanje.

9. člen

Oskrba IV (C4)

Oskrba IV je namenjena odraslim osebam s težko motnjo v duševnem razvoju. Predmetna oskrba se izvaja tudi za upravičence z zahtevnejšimi dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, ki potrebujejo delno ali popolno osebno pomoč in nadzor. V to kategorijo so razvrščeni gibljivi oziroma delno gibljivi stanovlci, ki potrebujejo delno ali popolno osebno pomoč ter osebno spremljanje ali nadzor. So sposobni le za sodelovanje pri posameznih aktivnostih. Potrebujejo stalno nego, varstvo, pomoč in vodenje. So omejeni v gibanju, prisotne so težke dodatne motnje, boleznin in obolenja. Razumevanje in upoštevanje navodil sta hudo omejena.

Storitev v tej vrsti oskrbe poleg osnovne in socialne oskrbe vključuje še spodbujanje k ohranjanju pridobljenih kognitivnih in psihosocialnih spretnosti (spodbujanje k samostojnosti), preprečevanje socialne izključenosti z organiziranim druženjem ter vključevanje v organizirane skupinske ali individualne aktivnosti, ki jih uporabniki še zmorejo, stalen nadzor – osebno spremljanje in varovanje.

10. člen

Oskrba V (C5)

V kategorijo oskrbe V so razvrščene odrasle osebe z motnjami v duševnem razvoju, z osebnostnimi motnjami, z gibalni-

mi in senzornimi ovirami, s poškodbami glave, z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, ki so na osnovnih področjih življenja nesamostojni in potrebujejo strukturirane programe podpore ter pomoč osebja ter ne izpolnjujejo kriterijev ene izmed prejšnjih kategorij oskrbe (I, II in III) v kombinaciji z naslednjimi kriteriji:

- imajo trajno nesposobnost razumevanja in presoje,
- ne sledijo ali težje sledijo pogovorom,
- ne dojemajo simbolnega izražanja ali mu težko sledijo,
- imajo težave z orientacijo v prostoru, času, kraju in osebnosti,
- ne zmorejo samostojno urediti svojih zadev,
- osebe z vedenjskimi težavami, ki potrebujejo strokovno pomoč, vodenje in podporo,
- imajo težave z zlorabo in posledicami alkohola, psihoaktivnih substanc,
- so odvisni od tuje nege in pomoči pri zadovoljevanju vsakodnevnih življenjskih aktivnosti,
- so odvisni od strokovne podpore v smislu strukturiranih programov.

Oskrba V je namenjena upravičencem z več motnjami, ki potrebujejo pomoč in oskrbo, ker so pri izvajanju temeljnih življenjskih aktivnosti in dnevnih opravilih ves čas popolnoma odvisni od pomoči druge osebe.

Storitve oskrbe V izvaja za upravičence s popolno omejitvijo samostojnosti oziroma popolno izgubo zmožnosti za sodelovanje pri pomoči druge osebe za izvajanje osnovnih življenjskih aktivnosti.

Upravičenci iz prvega odstavka tega člena potrebujejo večji obseg storitev socialne oskrbe, saj imajo večje potrebe, ki jih je potrebno zadovoljiti oziroma obravnavati z vidika več strok (tako s psihološkega, pedagoškega, socialnega in zdravstvenega vidika). Osebe so vključene v intenzivno individualno obravnavo strokovnih delavcev in obravnavane multidisciplinarno.

11. člen

Oskrba VI (C6)

Oskrba VI je namenjena odraslim osebam s težjo ali težko obliko gibalne ali senzorne oviranosti in z več motnjami, ki niso sposobne samostojnega življenja.

V to kategorijo oskrbe spadajo najtežje prizadeti upravičenci, ki potrebujejo stalno neposredno osebno pomoč drugih oseb pri zagotavljanju opravljanja vseh osnovnih življenjskih funkcij. Upravičencem v oskrbi VI se zagotavlja 24 urno spremljanje in izvajanje nege in oskrbe.

12. člen

Oskrba VII (C7)

Oskrba VII je namenjena odraslim osebam z napredovalo kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja. V to kategorijo oskrbe spadajo najtežje prizadeti upravičenci, ki potrebujejo stalno neposredno osebno pomoč in drugih oseb pri zagotavljanju opravljanja vseh osnovnih življenjskih funkcij. Upravičencem v tej kategoriji oskrbe se zagotavlja 24 urno spremljanje in izvajanje nege in oskrbe. To so osebe, ki potrebujejo paliativno oskrbo (hrana po želji, po možnosti enoposteljno sobo, družabništvo v smislu prisotnosti, aroma terapijo, glasbo ipd.).

13. člen

Oskrba VIII (C8)

Oskrba VIII je namenjena odraslim osebam, ki izpolnjujejo vse pogoje iz 74. člena ZDZdr in so s sklepom sodišča nameščeni proti svoji volji na varovane oddelke (v nadaljnjem besedilu: VO). Te osebe imajo hude ponavljajoče se motnje v duševnem zdravju, hudo motnjo presoje realnosti in sposobnosti obvladovanja svojega ravnanja. Potrebujejo neprekinjen

nadzor psihičnega zdravstvenega oziroma somatskega stanja. Zaradi izvajanja posebnega varovalnega ukrepa potrebujejo nenehen nadzor in prisotnost zdravstveno negovalnega in socialnega kadra za varovanje in izvajanje eskalacijskih tehnik za preprečevanje agresije. V njihovem obnašanju so prisotne naslednje značilnosti:

- agresija (psihična, verbalna in fizična),
- senzorični nemir,
- jezavost,
- znaki psihoze (predvsem motnje zaznavanja, razumevanja, mišljenja in nagonov),
- ekstremno poudarjene značilnosti epileptično spreminjene osebnosti,
- nekontrolirano obnašanje in vznemirjenost, ki lahko preide v katastrofične reakcije.

Predstavlja najtežje obvladljivo skupino, pri kateri se ob vsaki spremembi situacije že pojavijo hude vedenjske motnje.

Za namestitve na VO vedno izpolnjujejo pogoj, da ogrožajo svoje življenje oziroma zdravje ali življenje oziroma zdravje drugih in povzročajo premoženjsko škodo.

Osebam, ki prihajajo v zavod iz domačega okolja proti svoji volji je skupno, da nimajo kritičnega uvida v svojo bolezen in sklep sodišča, imajo moteno realno presojo in so begavi, nerealni do svojih sposobnosti, zmožnosti do samega sebe kot nevarnosti v okolju.

Upravičenci do oskrbe VIII potrebujejo večji obseg storitev socialne oskrbe, z vidika zagotovitve večjega števila zaposlenih strokovnih delavcev, saj so obravnavani z vidika varovanja ker ogrožajo sebe, sostanovalce in zaposlene, izvajanja potrebnih posebnih varovalnih ukrepov (v nadaljnjem besedilu: PVU) in individualnega dela z uporabniki, da se z metodami eskalacijskih tehnik preprečuje izvedbe PVU ukrepov.

Osebe s starostno demenco ne sodijo na oddelke posebnih socialnovarstvenih zavodov in vanje ne morejo biti sprejete.

14. člen

SOCIALNA OSKRBA

Socialna oskrba je strokovno vodena dejavnost, namenjena izvajanju vsebin socialne preventive, terapije, varstva in vodenja uporabnikov.

V standardni obseg strokovno vodene dejavnosti in nalog vodenja spadajo naloge, povezane s sprejemi, premestitvami in odpusti, individualnimi programi, urejanjem dokumentov in dokumentacije, ohranjanjem in razvijanjem socialnih stikov, sodelovanje z drugimi institucijami in strokovnimi sodelavci ter organizacijo pristočnih dejavnosti.

Varstvo vključuje nudenje pomoči uporabniku pri vzdrževanju osebne higiene in izvajanju dnevnih aktivnosti (vstajanju, oblačenju, premikanju, hoji, hranjenju, komunikaciji in pri orientaciji). Med osnovni standard vzdrževanja osebne higiene ne spadajo frizerske, pedikerske in kozmetične storitve, masaža telesa ali delov telesa ipd.

V sklop socialne preventive za preprečevanje socialne izključenosti spadajo programi dejavnosti organiziranih aktivnosti in druženja, ki se lahko izvajajo v domu ali zunaj njega, praviloma na področju: kulturno zabavnih, družabnih, ustvarjalnih, interesnih, rekreativnih, športnih in okupacijskih dejavnosti ter duhovnega življenja. O programih se vodi dokumentacija, iz katere je razvidna vsebina programa, njegov nosilec, čas izvedbe in obseg programa ter število oziroma seznam udeležencev.

15. člen

V osnovno in socialno oskrbo za vse upravičence spadajo naslednje storitve:

OSNOVNA OSKRBA		
št.	naziv	frekvenca
Čiščenje		
1	sesanje talnih površin ali mokro čiščenje tal in brisanje prahu na pohištvu v sobah upravičencev	1-krat dnevno/delov. dan
2	čiščenje sanitarnega prostora z opremo	1-krat dnevno/delov. dan
3	preskrba s toaletnim papirjem in milom	po potrebi
4	čiščenje balkonov	1-krat mesečno
5	čiščenje steklenih površin	2-krat letno
6	praznjenje koša za smeti	1-krat dnevno
7	čiščenje skupnih prostorov in skupnih kopalnic	1-krat dnevno
8	čiščenje invalidskega vozička ali drugih ortopedskih pripomočkov	1-krat mesečno
9	čiščenje nočnih omaric in čiščenje trapezov	1-krat tedensko
10	brisanje mizic po obroku	3-krat dnevno 5-krat dnevno
11	pomoč pri urejanju notranjosti omar ob prisotnosti upravičenca	1-krat mesečno
12	čiščenje notranjosti pohištva	2-krat letno
13	urejanje postelje	1-krat dnevno 2- do 6-krat dnevno
14	menjava posteljnega perila oziroma čiščenje postelje	1-krat na 14 dni 1-krat na dan večkrat/dan
15	zbiranje in odnašanje umazanega osebnega perila ali dostava čistega osebnega perila	1-krat dnevno
Pranje in vzdrževanje perila		
16	običajno strojno pranje in likanje osebnega perila	1-krat tedensko
17	zagotavljanje sveže posteljnine	2-krat mesečno
18	označevanje osebnega perila	po potrebi
19	menjava brisač	1-krat tedensko
Prehrana		
20	priprava starosti prilagojene prehrane v obliki toplih ali delno toplih obrokov z napitki	3-krat dnevno
21	postrežba obrokov v glavni jedilnici doma	3-krat dnevno
22	strežba hrane v skupnih prostorih v bivalnih enotah ali v sobi	1-krat dnevno 2-krat dnevno 3-krat dnevno 4-krat dnevno 5-krat dnevno
23	priprava oziroma serviranje napitkov ali pomoč pri pitju	do 5-krat dnevno
24	priprava na hranjenje	3-krat dnevno 5-krat dnevno
25	pomoč pri hranjenju tistih, ki imajo ohranjen požiralni refleks, pomoč pri rezanju mesa ter drugih kosov hrane	3-krat dnevno 5-krat dnevno
Osebna higiena in urejenost		
26	pomoč pri umivanju (umivanje do pasu)	1-krat dnevno
27	britje	2-krat tedensko
28	striženje las	3-krat letno
29	pomoč* pri uporabi in menjavi inkontinenčnih pripomočkov	1-krat dnevno 2-krat dnevno 3-krat dnevno
30	pomoč pri posedanju na nočno posodo v postelji	1- do 3-krat dnevno
31	pomoč pri posedanju na sobno stranišče ali WC in čiščenje sobnih stranišč	1- do 3-krat dnevno
32	praznjenje in čiščenje urinskih steklenic ter nočnih posod	1- do 3-krat dnevno
33	pomoč pri menjavi osebnega perila, oblačenju, slačenju, obuvanju in sezuvanju	1-krat dnevno 2-krat dnevno
34	pomoč pri oblačenju elastičnih nogavic	1-krat dnevno
Gibanje		
35	pomoč pri posedanju na invalidski voziček in z invalidskega vozičkater transfer do najbližjega skupnega prostora	1-krat dnevno ob delovnih dneh

36	pomoč pri vstajanju	1-krat dnevno 2-krat dnevno
37	spremljanje stanovalca na aktivnosti znotraj doma	1-krat tedensko
	Drugo	
38	dobava inkontinenčnih pripomočkov	redno
39	odziv na nenujni klic po pomoči	2-krat tedensko
40	priprava na specialistične preglede	po potrebi
	Tehnična oskrba	
41	vzdrževanje objekta in okolice	redno
42	vzdrževanje osnovnih sredstev doma	redno
43	vodenje evidenc o okvarah osnovnih sredstev in njihovo odpravljanje	redno
44	posredovanje splošnih informacij uporabnikom, svojcem in obiskovalcem	po potrebi
45	zagotavljanje sprejemanja in posredovanja navadnih poštnih pošiljk	redno
46	vodenje odsotnosti uporabnikov daljših od 24 ur in sprejemanje najav odsotnosti	redno
	Prevozi	
47	organizacijo in izvedbo prevozov v zvezi z izvajanjem zakonsko določenih pravic in obveznosti uporabnikov v nujnih primerih, ko prevoz ni mogoč s strani svojcev ali zakonitega zastopnika. (npr: urejanje zadev povezanih z matično knjigo, zapuščinske zadeve, prisotnost na komisijah ZPIZ)	po potrebi

Osnovna oskrba se zagotovi za vse kategorije oskrbe. Frekvenca storitev oskrbe se spreminja dnevno.

SOCIALNA OSKRBA			
	Varstvo		
48	stalen nadzor in varovanje 24 ur na dan	redno	vse
49	izvajanje PVU v skladu z ZDZdr	redno	C1-C6, C8
50	izvajanje deeskalacijskih tehnik	redno	C1-C6, C8
51	skrb za zdravstveno stanje, redno jemanje zdravil pod nadzorom		vse
52	spremljanje stanja osebne higiene uporabnika in ožjega bivalnega okolja	1-krat tedensko	vse
53	odziv na nujni klic po pomoči	po potrebi	vse
54	odziv na nenujni klic	1-krat tedensko	vse
55	pomoči pri vključevanju uporabnikov k dejavnostim zavoda	po potrebi	vse
	Vodenje		
56	vodenje postopkov za sprejem, premestitev in odpust uporabnika v skladu s Pravilnikom o postopkih pri uveljavljanju pravice do institucionalnega varstva	redno	vse
57	oblikovanje, izvajanje in spremljanje individualnih programov uporabnikov, ki obsegajo najmanj navedbo storitev, ki so uporabnikom nudene	redno	vse
58	pomoč pri vzpostavljanju in ohranjanju socialnih stikov znotraj doma ter vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, prostovoljci in sorodstvom, sodelovanje z drugimi institucijami in strokovnimi sodelavci	po potrebi	vse
59	organizacija priložnostnih dejavnosti v obliki rednih ali občasnih programov glede na psihofizično stanje, potrebe in želje uporabnika	redno	vse
60	organizacija terapevtskega dela v okviru možnosti izvajalca in glede na želje ter psihofizično stanje uporabnika	redno	vse

* pomoč vključuje pripravo prostora, pripravo materiala, oskrbo materiala; vzpodbujanje, pomoč in izvedbo ali samo vzpodbujanje, samo pomoč, samo izvedbo

DRUGE STORITVE SOCIALNE OSKRBE			
št.	naziv	frekvenca	kategorije oskrbe
	VODENJE		
1	Izvajanje celotnega postopka sprejema, premestitve in odpusta	redno	vse
2	Urejanje finančnih zadev upravičencev	redno	vse
3	Upravljanje s sredstvi upravičencev	redno	vse
4	Urejanje socialnovarstvenih pravic upravičencev	redno	vse
5	Urejanje izrednih denarnih pomoči za upravičence	redno	vse
6	Urejanje osebne, zdravstvene izkaznice in drugih dokumentov	redno	vse
7	Vzpostavljanje ali ohranjanje stikov s svojci	redno	vse
8	Urejanje državljanstva in obveznega in dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja	redno	vse
9	Prijava in obnova stalnih in začasnih prebivališč	redno	vse

10	Sodelovanje z drugimi institucijami	redno	vse
11	Opravljanje skrbniških nalog	redno	vse
12	Izdelava individualnih in osebnih načrtov	redno	vse
13	Reševanje različnih stisk in problemov upravičencev	redno	vse
14	Reševanje kriznih situacij ter ustrezno ukrepanje in beleženje	redno	vse
15	Sodelovanje s svojci, družino in zakonitimi zastopniki	redno	vse
16	Zagovorništvo upravičencev	redno	vse
17	Skrbniška poročila	redno	vse
18	Individualno svetovalno delo z upravičenci in svojci	redno	vse
19	Multidisciplinarno sodelovanje	redno	vse
20	Podpora upravičencem pri obvladovanju vedenjskih motenj	redno	vse
21	Vodenje postopkov po Zakonu o duševnem zdravju	redno	vse
22	Vodenje dokumentacije	redno	vse
23	Spremljanje na sodišča in druge institucije	redno	vse
24	Obveščanje svojcev ali skrbnikov	redno	vse
25	Sodelovanje na sodnozdravniških pregledih	redno	vse
26	Vnašanje podatkov v podatkovno bazo in statistika	redno	vse
27	Vročanje pošte o sklepu sodišč	redno	vse
28	Uveljavljanje pravic do oprostive plačila socialnovarstvene storitve	redno	vse
29	Priprava obvestil o uskladitvi cen socialnovarstvenih storitev in cen spremembe diet	redno	vse
30	Priprava analiz tveganj	redno	vse
31	Pridobitev izjav o cepljenju (gripa ...)	redno	vse
32	Sodelovanju v postopkih sprejema, premestitve in odpusta upravičenca	redno	vse
33	Izvajanje diagnostike in diferencialne diagnostike ter priprava poročil	redno	vse
34	Izdelava osebnih načrtov	redno	vse
35	Izvajanje osebnih načrtov	redno	vse
36	Individualno delo z upravičenci	redno	vse
37	Reševanje kriznih situacij ter ustrezno ukrepanje in beleženje	redno	vse
38	Svetovanje v stiskah	redno	vse
39	Učenje socialnih odnosov, komunikacijskih in drugih spretnosti, trening asertivnosti	redno	vse
40	Podpora upravičencem pri obvladovanju vedenjskih motenj in tehnike sproščanja	redno	vse
41	Ohranjanje samostojnosti upravičenca	redno	vse
42	Ocenjevanje in skrb za kognitivne sposobnosti upravičencev	redno	vse
43	Zagovorništvo in samozagovorništvo upravičencev	redno	vse
44	Vodenje dokumentacije	redno	vse
45	Intervizija, supervizija,	redno	vse
46	Sodelovanje s svojci, družino in zakonitimi zastopniki	redno	vse
47	Izdelava analiz tveganja za posameznega upravičenca	redno	vse
48	Multidisciplinarno sodelovanje	redno	vse
49	Vodenje postopkov po Zakonu o duševnem zdravju	redno	vse
50	Individualno svetovanje svojcem	redno	vse
51	Vodenje skupin stanovalcev za samopomoč	redno	vse
POSEBNE OBLIKE VARSTVA			
52	Pomoč in učenje upravičencev pri temeljnih življenjskih aktivnostih	redno	vse
52	Ohranjanje in krepitev osnovnih zdravstvenih in socialnih navad	redno	vse
54	Navajanja na organizacijo časa in osnovne časovne orientacije	redno	vse
55	Razvijanje delovnih in funkcionalnih sposobnosti po navodilih strokovnih služb	redno	vse
56	Pomoč pri komunikaciji z okoljem	redno	vse
57	Organizacija in izvajanje projektov (izleti, obisk prireditev ...)	redno	vse
58	Pomoč pri nakupih upravičencev (prevoz, rokovanje s financami ...)	redno	vse
59	Podpora pri izvajanju ciljev iz osebnih načrtov upravičenca	redno	vse
60	Organiziranje in vodenje prostočasnih aktivnosti	redno	vse
61	Organiziranje in vodenje aktivnosti družabništva in animacije	redno	vse

16. člen

Za zaračunavanje dodatnega obsega oskrbe oziroma storitev veljajo določbe prvega in drugega odstavka 28. člena in prvega odstavka 35. člena pravilnika o metodologiji.

Dodaten obseg oskrbe oziroma storitev lahko na željo stanovalcev oziroma svojcev vključuje vse storitve posamezne vrste oskrbe iz 14. in 15. člena tega pravilnika.

Možnost koriščenja dodatnega obsega oskrbe oziroma storitev se opredeli v dogovoru o trajanju, vrsti in načinu zagotavljanja storitve institucionalnega varstva, naroči na predpisanim obrazcu, evidentira v evidencah dodatnega obsega oskrbe oziroma storitev in zaračuna v skladu z veljavnim cenikom.

17. člen

O vseh izvedenih vrstah oskrbe in dodatnem obsegu oskrbe oziroma storitev so izvajalci vodijo evidenco za vsakega uporabnika. Evidenca je podlaga za uvrščanje uporabnikov v posamezne vrste oskrbe in za zaračunavanje oskrbe.

Dodatni obseg oskrbe oziroma storitev se vedno evidentira in navaja ločeno od vrste oskrbe, ki se izvaja za uporabnika. Ločeno se evidentira tudi na izstavljenem računu.

Evidenca storitev se lahko vodi računalniško, vendar tako, da je na zahtevo vedno mogoče pristojnemu nadzornemu organu ali uporabniku predložiti pisno poročilo o izvedenih storitvah.

Cene oskrbe in storitev se oblikujejo v skladu s pravilnikom o metodologiji.

KONČNA DOLOČBA

18. člen

Ti podrobnejši standardi začnejo veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0072-18/2022-5
Ljubljana, dne 4. julija 2022
EVA 2022-2611-0045

Mag. Melita Zorec
predsednica upravnega odbora
Skupnosti socialnih zavodov Slovenije